

บทความพิเศษ :

5 สิงหาคม แบล็คมันเดย์ ทุบหุ้นทั่วโลก ...
หวั่นเศรษฐกิจโลกสั่นคลอนกระทบไทย

โดย ดร.ธนิต โสรัตน์

ประธานกรรมการบริษัทในเครือวี-เชิร์ฟ กรุ๊ป
รองประธานสภาองค์การนายจ้างผู้ประกอบการค้าและอุตสาหกรรมไทย
วันที่ 6 สิงหาคม 2567

ปรากฏการณ์วันจันทร์ที่ 5 สิงหาคม ตลาดหุ้นดังครั้งใหญ่ทั่วโลกที่เรียกว่า “แบล็คมันเดย์” ทุบดัชนีตลาดหุ้นทั่วโลกรวมทั้งไทยร่วงระนาวเป็นครั้งใหญ่สุดในรอบ 37 ปี แม้แต่ราคาน้ำมันตลาดนิวยอร์ก (WTI) ณ วันที่ ทำรายงานฉบับนี้ราคาอยู่ที่ 73.78 USD/บาร์เรล ต่ำสุดในรอบ 7 เดือน ขณะที่ราคาทองคำและค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ร่วงแต่เงินบาทกลับมาแข็งค่า 35.465 บาท/USD ปัญหาความกังวลถึงความเป็นไปได้ประเทศสหรัฐอเมริกาจะเผชิญภาวะเศรษฐกิจถดถอยอัตราว่างงานสูงถึงร้อยละ 4.3 กระทบต่อเศรษฐกิจของยุโรปและญี่ปุ่นที่เชื่อมโยงอ่อนแออยู่ก่อนแล้วให้หนักขึ้นและลามไปทั่วโลกโดยเฉพาะประเทศไทยซึ่งเศรษฐกิจพึ่งพิงการค้าโลกในสัดส่วนที่สูง เศรษฐกิจโลกที่อ่อนตัวกระทบไปถึงภาคอุตสาหกรรมการผลิตที่กำลังทรงกับทรุดอยู่ในขณะนี้

ช่วงสี่ทศวรรษที่ผ่านมาเศรษฐกิจไทยถูกผลักดันจากภาคอุตสาหกรรมทั้งเพื่อการอุปโภค-บริโภคภายในประเทศและการส่งออก ภาคการผลิตมีสัดส่วนใน GDP ร้อยละ 30 – 35 ปัจจุบันมีโรงงานประมาณ 72,699 ราย ไม่รวมโรงงานที่ผิดกฎหมายเป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญ อนาคตของอุตสาหกรรมผลิตมีความซับซ้อนเกี่ยวข้องกับโซ่อุปทานที่สนับสนุนอุตสาหกรรมและบริการที่อยู่ในซับพลาเยนทั้งทางตรงและทางอ้อม เกี่ยวข้องกับการลงทุนภายในประเทศและต่างชาติ (FDI) ตลอดจนเชื่อมโยงไปถึงภาคก่อสร้าง-อสังหาริมทรัพย์-โครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงกับพื้นที่อุตสาหกรรมต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ไปถึงภาคเกษตรกรรมและเกษตรแปรรูปตลอดจนภาคโลจิสติกส์-ขนส่งโดยเฉพาะภาคการส่งออกเกินกว่าครึ่งเกี่ยวข้องกับภาคการผลิต

ฉาบทศวรรษเศรษฐกิจไทยในช่วง 4 ปีที่ผ่านมาขยายตัวในอัตราที่ต่ำเฉลี่ยร้อยละ 2.12 ต่ำสุดในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เหตุผลมาจากสภาวะรอบด้าน **ปัจจัยภายนอก** ไทยเป็นประเทศพึ่งพาการค้าโลกในสัดส่วนที่สูงมีสัดส่วนร้อยละ 54.17 เมื่อเศรษฐกิจโลกฟื้นตัวในอัตราที่ต่ำบวกกับวิกฤตแบล็คมันเดย์กระทบต่อเศรษฐกิจสหรัฐฯ ซึ่งเป็นคู่ค้าอันดับหนึ่งของไทยช่วงครึ่งปีแรกมีอัตราการขยายตัวประมาณร้อยละ 12.5 ซึ่งจะทำให้เพิ่มความเสี่ยงการส่งออกของไทยช่วงครึ่งปีแรกขยายได้ร้อยละ 2.6 จากฐานปีที่ผ่านมาหดตัวร้อยละ 1.0 **ปัจจัยภายใน** กำลังซื้อที่อ่อนแอทั้งจากราคาสินค้าที่จำเป็นพุ่งสูง, หนี้ครัวเรือนและหนี้เสีย (NPL) ทำให้ต้องจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยมากขึ้นมีผลต่อกำลังซื้อที่ลดลง ความหวังเดียวของชาวบ้านที่รอดคือเงินหนึ่งหมื่นบาทจากโครงการดิจิทัลวอลเล็ตแค่เปิดลงทะเบียนไม่ถึงสี่พันห้าร้อย 30 ล้านคน

จากฉันทศน์ดังกล่าวสะท้อนถึงปัญหาสถานะเศรษฐกิจของประเทศที่อ่อนแอปีที่แล้ว GDP ขยายตัวต่ำร้อยละ 1.9 คาดว่าปีนี้ (พ.ศ. 2567) เศรษฐกิจจะขยายตัวได้ร้อยละ 2.65 ซึ่งรวมเงินดิจิทัล วอลเล็ตหากไม่มีอุบัติเหตุจะออกมาต้นไตรมาส 4 เศรษฐกิจของไทยถูกจัดให้เป็นผู้ป่วยแห่งเอเชียอยู่ใน สภาพซึ่มยาว (Long Depressed Economy) สถานะเศรษฐกิจอ่อนแอจากกำลังซื้อทั้งภายในและส่งออกเป็นภัยคุกคามต่อภาคการผลิต ปรากฏการณ์ที่ผ่านมาโรงงานปิดตัว 1,337 โรงงาน และหกเดือนแรกของปีนี้มีโรงงานแจ้งจนปิดตัวไปแล้ว 667 กิจการ ข้อมูลบอกว่ากระทบแรงงานประมาณสองหมื่นคนในช่วงเวลาเดียวกันมีโรงงานเปิดใหม่ 1,192 กิจการ มีการจ้างงาน 44,224 คน หรือเฉลี่ยโรงงานละ 22.6 คน แสดงว่าส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดย่อมไปจนถึงขนาดเล็ก โรงงานขนาดใหญ่ที่เปิดใหม่เป็นพวกเซมิคอนดักเตอร์และโรงงานผลิตรถยนต์ไฟฟ้า (BEV) ซึ่งใช้หุ่นยนต์และเอไอออโตเมชันใช้แรงงานเพียง 1 ใน 4 ของอุตสาหกรรมที่ผลิตรถยนต์สันดาปภายใน

ความอ่อนแอของภาคอุตสาหกรรมซึ่งอุมแรงงานประมาณ 6.35 ล้านคน เกี่ยวข้องกับการจ้างงานต่อเนื่องไปถึงภาคค้าส่ง-ค้าปลีกและบริการต่างๆ อีกมากกว่าเท่าตัว สะท้อนได้จากอัตราการใช้กำลังการผลิต (CPU : Capacity Utilization Rate) ปีที่แล้วเฉลี่ยประมาณร้อยละ 58.9 และครึ่งปีแรกพ.ศ. 2567 เฉลี่ยร้อยละ 59.1 ด้านดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (MPI) ครึ่งปีแรกหดตัวร้อยละ 2.01 ติดลบต่อเนื่อง 19 เดือน สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศก.) ชี้แจงว่าเป็นผลจากกำลังซื้อภายในประเทศหดตัวรุนแรง ปัญหามาจากกำลังซื้อที่ลดลงรวมถึงสินค้าราคาถูกจากประเทศจีนทะลักเข้ามาทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ ตลาดค้าปลีกถูกคุกคามจากแอปพลิเคชันต่างๆ ของจีนเข้ามาท่วมตลาดด้วยสินค้าราคาถูกมากกว่าครึ่งบางโปรโมชันที่มาแรง เช่นแอปพลิเคชันของ TEMU ลดมากกว่าร้อยละ 70

นอกจากนี้การหดตัวของอุตสาหกรรมผลิตรถยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ที่ใช้เครื่องสันดาปภายใน (ICE) ที่ถูกทดแทนจากรถยนต์พลังงานไฟฟ้าแบตเตอรี่ส่วนใหญ่มาจากค่ายจีน หน่วยงานรัฐที่มีความตระหนักนอกจากกระทรวงอุตสาหกรรมยังมีกระทรวงแรงงานที่มีการเข้าใจถึงผลกระทบของรถอีวีที่จะทำให้อุตสาหกรรมที่อยู่ในโซ่อุปทานยานยนต์ใช้เครื่องสันดาปทั้งกลุ่ม Tier 2/Tier 3 ส่วนใหญ่เป็น SMEs มีมากกว่า 1,700 กิจการ ภายใน 3 – 5 ปีข้างหน้าอาจมีแรงงานทยอยตกงานมากกว่า 2.0 – 2.5 แสนคน ทราบว่ากระทรวงแรงงานมีแผนและมาตรการรับมือไว้แล้ว เช่น การส่งเสริมทักษะใหม่ให้ไปทำงานในต่างประเทศ

ต้องยอมรับว่าสถานะเศรษฐกิจไทย ณ วันนี้ การฟื้นตัวไม่ทั่วถึงส่วนใหญ่อยู่ในภาพทรงกับทรุด สะท้อนจากการว่างงานในระบบประกันสังคม ม.33 เดือนพฤษภาคมมีจำนวน 236,741 คน สูงสุดในรอบ 9 เดือน เป็นการว่างงานใหม่ 78,348 คน และแรงงานที่ถูกเลิกจ้าง 37,279 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.36 ข้อมูลนี้บ่งบอกถึงปรากฏการณ์เศรษฐกิจที่ไม่ปกติ สถานะธุรกิจโดยเฉพาะรายย่อยและ SMEs เผชิญกับยอดขาย/รายได้ลดลงต่อเนื่องต้องแบกภาระสินค้าคงคลังที่ขายไม่ออก ขณะที่ค่าใช้จ่าย-ต้นทุน-ผ่อนดอกเบี้ย-ผ่อนต้นสูงขึ้น หากมีการปรับค่าแรงขั้นต่ำเดือนตุลาคมซึ่งจ่อจะปรับ 400 บาททั่วประเทศหลายโรงงานและหลายธุรกิจอาจจอยู่ได้ยากซึ่งที่สุดก็จะทำให้การจ้างงานลดลง

การทำธุรกิจของ SMEs หรือรายย่อยในช่วงเวลาขณะนี้ “กำไร” ไม่ต้องกล่าวถึงเอาแค่เพียงตัวให้รอดไปวันๆ ต้องยอมขายสินค้าหรือบริการในราคาถูกเพื่อพยุงธุรกิจและหาเงินมาจ่ายค่าแรงลูกน้อง โดยเฉพาะการขาดสภาพคล่องทั้งระดับธุรกิจและครัวเรือน ปัญหาเหล่านี้รัฐบาลรู้แต่ไม่แก้ตรงจุดเน้นด้านความอยู่รอดทางการเมืองทั้งระดับตัวเบิ้มๆ หรือบ้านใหญ่ในพรรคการเมืองไปจนถึงนักการเมืองที่วุ่นวายไปกับการเข้าร่วมรัฐบาลหรือแย่งตำแหน่งหน้าที่ ขณะที่ชาวบ้านในเวลานี้นับวันและเวลาที่จะไปสแกนรับเงินดิจิทัลวอลเล็ต ซึ่งเงินมากมาย 4.5 แสนล้านบาทเสมือนเป็นกระสุนที่ใช้ทีเดียวหมดคลังแต่สงครามหรือเศรษฐกิจยังคงไม่จบได้ง่ายๆ หากมีวิกฤต เช่น กรณี “แบล็คมันเดย์” ที่เล่นงานตลาดหุ้นซึ่งเป็นแค่กลางบอกเหตุจจะเอาเงินและ/หรือกระสุนจากที่ไหนมาใช้กระตุ้นเศรษฐกิจ เงินดิจิทัลวอลเล็ตคงไม่มีใครบอกว่าไม่ได้อยากได้แต่หลังจากใช้หมดแล้วเตรียมรับผลกระทบและภาวะของประเทศที่จะตามมา... ของฟรีในโลกนี้ไม่มีครับ ...

สามารถสแกนและดาวน์โหลดบทความนี้ได้ที่ QR CODE
รวมถึงค้นหาบทความทางวิชาการของดร.ธนิต โสรัตน์ ได้ที่
เว็บไซต์ www.tanitsorat.com tanit.sorat
 ดร.ธนิต โสรัตน์

